Tashkilot:	Toshkent davlat agrar universiteti, O‘zbek tili va adabiyoti kafedrasi
Taqrizchilar:	**Keldiyorova G.** – Mirzo Ulug‘bek nomidagi O‘zbekiston Milliy universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi. **Xamidova N.U.** – Navoiy davlat konchilik-texnologiya universiteti o‘zbek va xorijiy tillar kafedrasi dotsenti, filologiya fanlari nomzodi.

Mazkur Sillabus universitet o‘quv-uslubiy Kengashining 2025-yil 28 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan tasdiqlangan.

Mazkur Sillabus “O‘zbek tili va adabiyoti” kafedrasining 2025-yil 26 avgustdagi 1-sonli yig‘ilish bayoni bilan ma’qullangan.

Fakultet dekani: U.Ballasov

Kafedra mudiri: S.Xolmirzayeva

Tuzuvchilar: M.Ashirmatova

Yu. Boboyev

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

TOSHKENT DAVLAT AGRAR UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”
ToshDAU o‘quv-uslubiy boshqarmasi
boshlig‘i ________ A.A. Safarov
2025-yil “28” 08

O‘ZBEK (RUS) TILI: O‘ZBEK TILINI SOHADA QO‘LLASH

FANLARI BO‘YICHA

SILLABUS

O‘zbek guruhlarining kunduzgi bo‘limi uchun

Bilim sohasi:	800000-Qishloq, o‘rmon, baliq xo‘jaligi va veterinariya
Ta’lim sohasi:	810000- Qishloq xo‘jaligi
Ta’lim yo‘nalishi:	60811000-Meva-sabzavotchilik va uzumchilik

TOSHKENT-2025

Modul/FAN SILLABUSI
Zooinjeneriya fakulteti
60811000- Meva-sabzavotchilik va uzumchilik

Fan nomi	O'zbek (rus) tili: o'zbek tilini sohada qo'llash
Fan turi	majburiy
Fan kodi	O'TO'SQB 1104
Yil	4
Semestr	II
Ta'lim shakli	kunduzgi
Mashg'ulotlar shakli va semestrga ajratilgan soatlar:	120
Ma'ruza	
Amaliy mashg'ulotlar	48 soat
Laboratoriya mashg'ulotlari	-
Seminar	-
Mustaqil ta'lim	72
Kredit miqdori	4
Baholash shakli	imtihon
Fan tili	o'zbek (rus)

Fan maqsadi (FM)	
FM 1	Bo'lajak mutaxassislarni o'z sohalariga oid so'z va terminlar bilan tanishtirish, ular to'g'risida batafsil ma'lumot berish, o'z kasblari doirasida o'zbek (rus) tilidagi og'zaki va yozma savodxonligini o'stirish, o'zbek (rus) tilidagi agrar sohaga oid terminlarning izohini ishlab chiqish, qishloq xo'jaligi sohasiga oid terminlarning kelib chiqishi va rivojlanishini o'rgatish, chetdan kirgan termin hamda soha so'zlarining muqobil variantlarini o'zlashtirish, qishloq xo'jaligining har bir yo'nalishida qo'llaniladigan terminlarni matnlar asosida o'rgatish va lug'atini tuzish, ilmiy maqolalarda sohaga oid so'zlardan to'g'ri foydalanish, ilmiy uslubning soha bo'yicha terminlarini mukammal o'rgatish, og'zaki va yozma nutqda ularni to'til, o'zbek (rus) tilining me'yorlari asosida sifat jihatdan yaxshilash g'ri qo'llash, yozma savodxonligini rivojlantirish, ularning og'zaki nutqini adabiy, sohaviy hujjatlarni tuzish, nutqning asosiy kommunikativ xususiyatlarini egallash, o'zbek (rus) tilining uslubiy jihatdan rang-barangligini farqlash haqida bilim berishdan iborat.

- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy-huquqiy hujjatlarni to'liq o'zlashtirgan bo'lsa;
- fanga tegishli maavzulardan biri bo'yicha ilmiy maqola chop ettirgan bo'lsa;
- tarixiy jarayonlarni sharhlay bilsa;

b) 4 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunining tushungan, fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiy va mantiqiy chalkashliklarga yo'l qo'ymasa;
- fan mazmuning amaliy ahamiyatini tushungan bo'lsa;
- fan bo'yicha berilgan vazifa va topshiriqlarni o'quv dasturi doirasida bajarsa;
- fan bo'yicha berilgan savollarga to'g'ri javob bera olsa;
- fan bo'yicha konspektini puxta shakllantirgan bo'lsa;
- fan bo'yicha mustaqil topshiriqlarni to'liq bajargan bo'lsa;
- fanga tegishli qonunlar va boshqa me'yoriy hujjatlarni o'zlashtirgan bo'lsa.

v) 3 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fan haqida umumiy tushunchaga ega bo'lsa;
- fandagi mavzularni tor doirada yoritib, bayon qilishda ayrim chalkashliklarga yo'l qo'yilsa;
- bayon qilish ravon bo'lmasa;
- fan bo'yicha savollarga mujmal va chalkash javoblar olinsa;
- fan bo'yicha matn puxta shakllantirilmagan bo'lsa.

g) quyidagi hollarda talabaning bilim darajasi qoniqarsiz 2 baho bilan baholanishi mumkin:

- fan bo'yicha mashg'ulotlarga tayyorgarlik ko'rilmagan bo'lsa;
- fan bo'yicha mashg'ulotlarga doir hech qanday tasavvurga ega bo'lmasa;
- fan bo'yicha matnlarni boshqalardan ko'chirib olganligi sezilib tursa;
- fan bo'yicha matnda jiddiy xato va chalkashliklarga yo'l qo'yilgan bo'lsa;
- fanda doir berilgan savollarga javob olinmasa;
- fanni bilmasa.

Fan o'qituvchisi to'g'risida ma'lumot

Mualliflar:	M,Ashirmatova , Yu. Boboyev
E-mail:	Elektron pochta: : manzuraashirmatova 1980@gmail.com

5	М.Аширматова Практический курс русского языка, учебник для студентов аграрных вузов, Ташкент, Фан зиёси, 2024.-С-384.
6	Г.Бурхонова Русский язык, учебник для студентов селскохозяйственных вузов с узбекским языком обучения, Ташкент, Фан зиёси, 2024.-С. 320
7	М.Касимова, Русский язык. Учебник (для студентов с нерусским языком обучения вузов) Ташкент, 2025.

	Qo‘shimcha adabiyotlar
1	М.Аширматова Русский язык, лексика. Учебное пособие для студентов аграрных вузов, Ташкент -2023
2.	Г. Бурхонова Русский язык, учебное пособие для всех направлений бакалавриата сельскохозяйственных вузов, Ташкент -2021
3	Aminov M., MadvaliyevA. va boshqalar. Ish yuritish, Amaliy qo‘llanma. "O‘zbekiston milliy ensiklopediyasi" nashriyoti. Toshkent, 2020. - 527 b.
6	**Axborot manbalari** 1.http://old.natlib.uz. 2 https://lex.uz/docs/. 3. https://yuz.uz/news/. 4.https://gramota.ru. 5. https://rus.yonsei.ac.kr/russia/course_s.do 6. https://share.google/ifrtz6m4OO1v1ul5q 7. https://chatgpt.com/c/689c8fa9-da98-8320-a5ef-163f4e0b4617

Talabalarning fan bo‘yicha o‘zlashtirish ko‘rsatkichlarini nazorat qilishda quyidagi mezonlar tavsiya etiladi:

a) 5 baho olish uchun talabaning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- fanning mohiyati va mazmunini to‘liq yorita olsa;
- fandagi mavzularni bayon qilishda ilmiylik va mantiqiylik saqlanib, ilmiy xatolik va chalkashliklarga yo‘l qyo‘masa;
- fan bo‘yicha mavzu materiallarining nazariy yoki amaliy ahamiyati haqida aniq tasavvurga ega bo‘lsa;
- fan doirasida mustaqil erkin fikrlash qobiliyatini namoyon eta olsa;
- berilgan savollarga aniq va lo‘nda javob bera olsa;
- konspektga puxta tayyorlangan bo‘lsa;
- mustaqil topshiriqlarni to‘liq va aniq bajargan bo‘lsa;

Fanni o‘zlashtirish uchun zarur boshlang‘ich bilimlar	
1	O‘zbek (rus) tili;
2	Terminologiya;
3	Nutq madaniyati;
4	Davlat va rus tillarida ish yuritish.

Ta’lim natijalari (TN)	
	Bilim jihatidan:
TN1	Kasbiy sohaga oid atamalarning kelib chiqishi, ularning tarixi, qo‘llanilishi, chetdan kirgan atamalar hamda ularning muqobil variantlari mavjud yoki mavjud emasligi haqidagi bilimga ega bo‘lishi kerak; rus tili fanidan tovushlar tizimi, so‘z turkumlari va gap bo‘laklarini bilishlari kerak.
TN2	Og‘zaki va yozma nutqda sohaviy terminlarni qo‘llashni bilishlari kerak; rus tilida og‘zaki va yozma nutqlarida qishloq xo‘jaligi terminlarini bilishlari kerak.
TN3	Adabiy til me’yorlariga, imlo qoidalariga rioya qilgan holda ixtisoslikka oid matnlar tuzishni bilishlari lozim; rus tilida adabiy til me'yorlariga amal qilgan holda kichik hajmli matnlar tuza olishlari kerak.
TN4	Uslublarni o‘zaro farqlashlari va har bir uslubga tegishli bo‘lgan matnlarni tuza bilishlari kerak; rus stilidagi matnlarning uslublarini farqlay bilishlari va matnlarni uslubiga ko‘ra to‘g‘ri tuza olishlari kerak.
	Ko‘nikmalar jihatidan:
TN5	Kasbiy sohaga oid atamalarning qaysi usul va yo‘llar bilan yasalganini aniqlay oladi; rus tilida so‘z turkumlari va gap bo‘laklarini aniqlay oladi.
TN6	Kasbiy sohaga oid atamalarning izohini biladi va ularni o‘z o‘rnida qo‘llay oladi; asosiy qishloq xo‘jaligi terminlarining ruscha tarjimalarini biladi.
TN7	Adabiy til me’yorlariga, imlo qoidalariga, nutqning asosiy xususiyatlariga amal qilgan holda sohaga oid matnlarga to‘g‘ri baho bera oladi; rus tilida mashqlarni bajara oladi, so‘zlarning qo‘shimchalarini to‘g‘ri qo‘ya oladi.
TN8	Kasbiy sohaga oid atamalarni qo‘llagan holda esse va maqolalar yoza oladi va ilmiy uslubning boshqa uslublardan farqini ajrata oladi. Rus tilida kichik matnlar, gaplarga savollar tuza oladi, terminlarni to‘g‘ri qo‘llaydi.
Fan mazmuni	

Mashg‘ulot shakli: amaliy mashg‘ulot (A) I MODUL (Rus tili)	
A1	Самостоятельные и служебные части речи. Лексическая тема: Независимый Узбекистан
A2	Предложение. Главные и второстепенные члены предложения. Лексическая тема: Знакомство. Моя семья
A3	Субъект, выраженный именем существительным. Лексическая тема: Русский язык в мире
A4	Род и число имен существительных. Лексическая тема: История русской культуры
A5	Предикат, выраженный глаголом. Лексическая тема: Таш ГАУ
A6	Русский синтаксис.Типы простого предложения. Лексическая тема: Сельское хозяйство Узбекистана и его отрасли
A7	Сложное предложение. Типы сложного предложения. Лексическая тема по направлению
A8	Выражение объектных отношений в ПП и СП. Лексическая тема: Земля наш общий дом
A9	Выражение определительных отношений ПП и СП. Лексическая тема: Виды и жанры искусства
A10	Выражение пространственных отношений в ПП и СП. Лексическая тема по направлению
A11	Выражение временных отношений в ПП и СП. Лексическая тема: Зарождение сельского хозяйства в Средней Азии
A12	Функциональные стили речи
II MODUL (O‘zbek tilini sohada qo‘llash)	
A1	O‘zbek tilining sohaga yo‘naltirib o‘qitishning maqsadi va vazifasi. Atama va atamashunoslik.
A2	Mutaxassislikga oid so‘z va terminlarning kelib chiqishi va shakllanishi. Sohaviy so‘z va terminlarning boyib borish manbalari.
A3	Terminlarning yasalish yo‘llari va ularning xususiyatlari.
A4	O‘zbek tilining jahon tillari o‘rtasidagi o‘rni. O‘zbek yozuvlari tarixi.
A5	Yozuv tamoyillari: fonetik, morfologik, shakliy, tarixiy-an’anaviy.
A6	O‘zbek tilining imlo qoidalari. Gapning bosh va ikkinchi darajali bo‘laklari haqida qisqacha ma’lumot.
A7	O‘zbekiston madaniyati haqida ma’lumot. Kasbga yo‘naltirilgan muloqot madaniyati. Adabiy til me’yorlari.
A8	Adabiy tilning o‘ziga xos xususiyatlari. Sohaviy til bilimlari.
A9	Nutqning to‘g‘riligi (notiqlik). Nutqning aniqligi, mantiqiy izchilligi, sofligi, ta’sirchanligi.
A10	Nutq uslublari. Soha (mutaxassislik) tili uslubi.

A11	Davlat tilida sohaviy ish yuritish hujjatlarining yuritilishi.	
A12	Matnda gap bo‘laklari. Sodda gap va uning turlari. Matnni qisqartirish va kengaytirish yo‘llari.	
Mustaqil ta’lim (MT)		72-soat
	I MODUL (Rus tili)	
MT1	Работа с текстом об Узбекистане.	6– часов
MT2	Рассказ о своей семье.	6 – часов
MT 3	Культура России.	6– часов
MT 4	Рассказ о родном вузе.	6 – часов
MT 5	Инновационные технологии в сельском хозяйстве	6– часов
MT 6	Составление глоссария по направлению	6–часов
	II MODUL (O‘zbek tilini sohada qo‘llash)	
MT 1	Sohaviy atamalarning zamon bilan hamnafasligini izohlang.	6– часов
MT 2	Atamalarning ilmiy va kasbiy sohadagi ahamiyati. (qishloq xo‘jaligining tili)	6 – часов
MT 3	O‘zbekiston madaniyatining tarixi va hozirgi kuni haqida matn tayyorlash	6– часов
MT 4	Yo ‘nalishga oid soha bo‘yicha kichik hajmdagi maqola yozish.	6 – часов
MT 5	Turli uslublarga doir matnlarni tahlil qilish.	6– часов
MT 6	Ilmiy asoslangan yangi so‘z va atamalarni iste’molga kirishini kuzatish, izohini tuzish.	6-часов

Asosiy adabiyotlar

1	S.Sh.Xolmirzayeva, “O‘zbek tilini sohada qo‘llash”. Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
2	S.Sh.Xolmirzayeva, “O‘zbek tilini sohada qo‘llash”. Darslik. Fan ziyosi nashriyoti. Toshkent, 2025.
3	F.Ashurova O‘zbek tilinining sohada qo‘llanilishi. O‘quv qo‘llanma.Toshkent, “Tibbiyot nashriyoti matbaa uyi” MChJ, 2023.
4	M.Sh.Nurutdinova “O‘zbek tilini sohada qo‘llash”.O‘quv qo‘llanma. Toshkent, nashriyot "Hilol media"-2023